ДӘРІС 3. МУЗЕЙДІҢ ҒЫЛЫМИ–ЗЕРТТЕУ ЖҰМЫСЫ

Дәріскер: т.ғ.к., доцент Қ.Б.Баудиярова

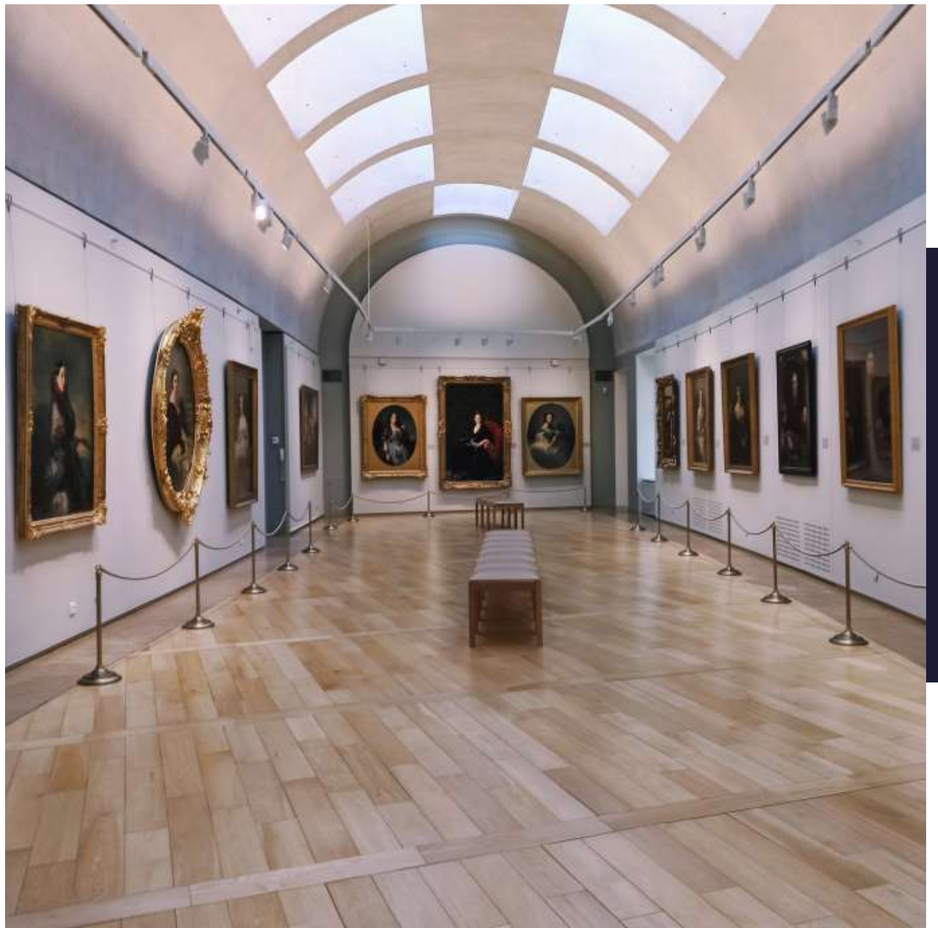

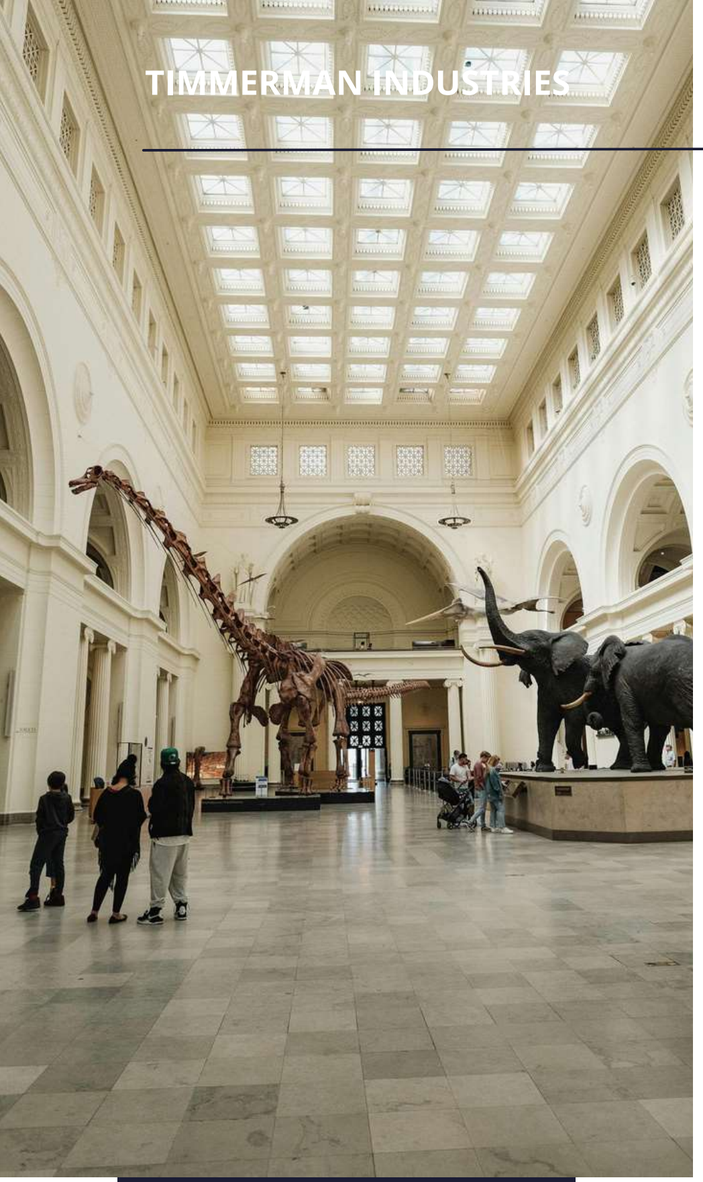
МАҚСАТЫ

•Музейдің ғылыми-зерттеу жұмысының мазмұнын және ерекшеліктерін жан-жақты түсіндіру
•Музейдегі ғылыми зерттеулердің негізгі бағыттары мен түрлерін қарастыру
•Музей заттарының ғылыми дерек көзі ретіндегі маңызын ашу

Музей қызметінің қоғамдағы, ғылымдағы және білім берудегі рөлін анықтау
•Музейтану ғылымының дамуы мен қазіргі жағдайын түсіндіру
Бұл тақырыптың мақсаты – музейдің тек экспонаттарды сақтайты

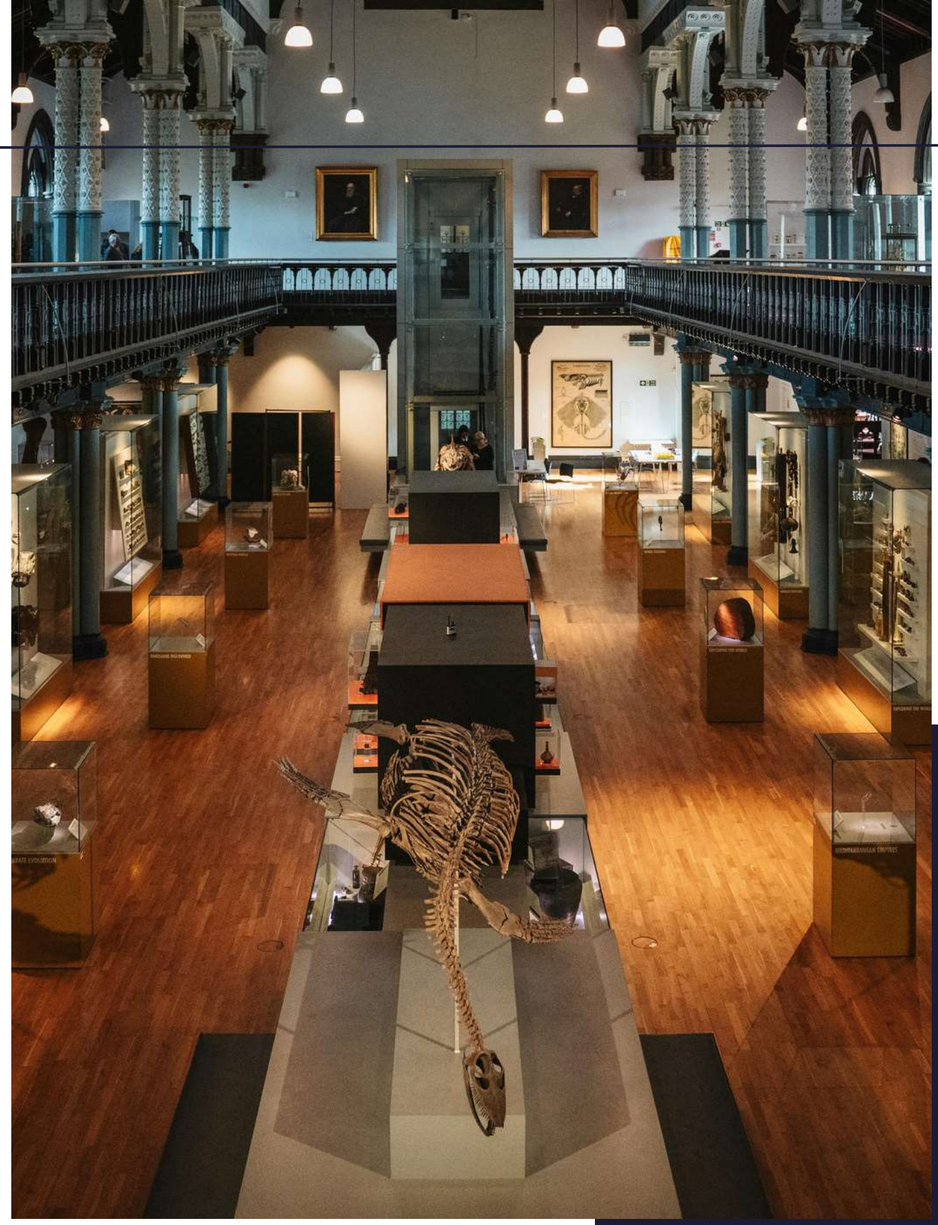
Жоспар

- 1.Музейдің ғылыми-зерттеу жұмысы
- 2.Музейдегі зерттеу бағыттары
- 3.Музейдің ғылыми тұжырымдамасы
- 4.Музей қорларын зерттеу
- 5.Экспозициялар мен көрмелерді ұйымдастыру
- 6.Музейдің ғылыми және қоғамдық маңызы
- Бұл жоспарда музейдің ғылыми-зерттеу қызметінің негізгі бағыттары қарастырылады. Алдымен музейдің ғылыми жұмыс ретіндегі мәні түсіндіріледі. Кейін зерттеу бағыттары мен музей тұжырымдамасы қарастырылады. Одан кейін музей қорлары

Музейдің ғылыми зерттеу жұмысы

- Музейдің ғылыми-зерттеу жұмысы оның негізгі қызметтерінің бірі болып табылады. Музей тек экспонаттарды сақтайтын орын ғана емес, сонымен қатар маңызды ғылыми-зерттеу мекемесі болып саналады. Мұнда жүргізілетін зерттеулердің басты нысаны – музей заттары мен коллекциялар.
- Бұл заттар тарихи, мәдени және ғылыми ақпараттың маңызды көзі болып табылады. Музей қызметкерлері оларды зерттеу арқылы олардың шығу тегін, жасалу уақытын, қолданылу ерекшеліктерін және тарихи маңызын анықтайды.
- Музейдегі ғылыми зерттеулер тарих, археология, этнография сияқты ғылым салаларымен тығыз байланысты. Зерттеу нәтижесінде жаңа ғылыми мәліметтер пайда болып, ғылымның дамуына үлес қосылады.
- Осылайша, музей тек мәдени мұраны сақтап қана қоймай, оны зерттеп, қоғамға жеткізетін ғылыми орталық ретінде маңызды рөл атқарады.

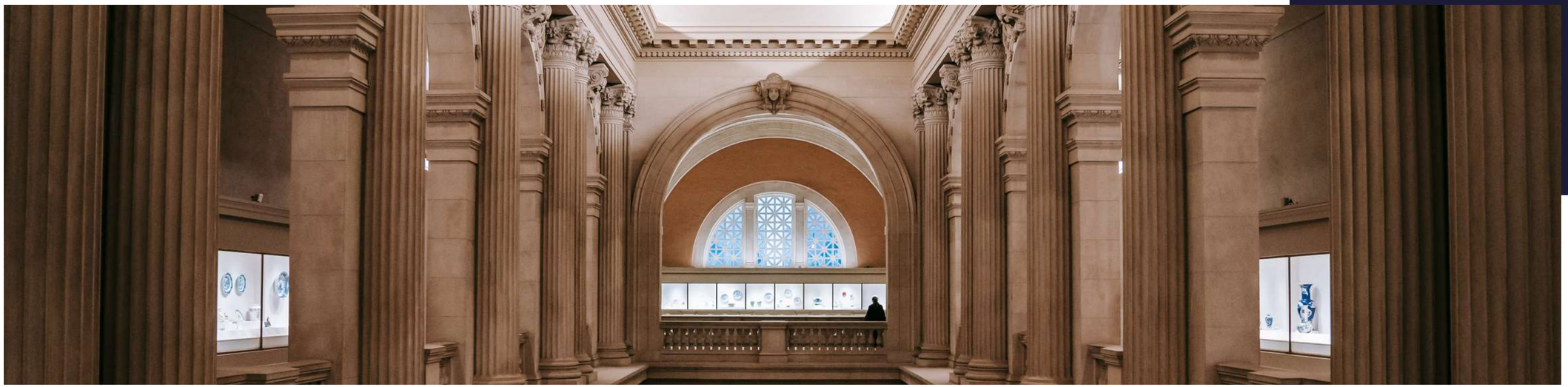

Зерттеу бағыттары

Музейдегі ғылыми-зерттеу жұмыстары әртүрлі бағыттар бойынша жүзеге асырылады. Ең алдымен, музейдің ғылыми тұжырымдамасы әзірленеді, ол музейдің даму бағытын және негізгі міндеттерін анықтайды. Сонымен қатар музей қорларын толықтыру, яғни жаңа экспонаттарды жинақтау да маңызды зерттеу бағыты болып табылады.

Музей заттарын зерттеу ерекше орын алады, себебі әрбір экспонат ғылыми талдауды қажет етеді. Бұдан бөлек, музей қорларын сақтау және қорғау бойынша да зерттеулер жүргізіледі, өйткені тарихи

Музей тұжырымдамасы

- Музейдің ғылыми тұжырымдамасы – оның қызметінің негізін анықтайтын маңызды құжат. Ол музейдің даму бағытын, мақсаттары мен міндеттерін ғылыми тұрғыда негіздейді. Тұжырымдама музейдің қазіргі жағдайын талдау арқылы жасалып, оның болашақтағы дамуын жоспарлауға көмектеседі.

- Ғылыми тұжырымдама құрамына музей қорларын жинақтау, сақтау және пайдалану бағыттары, сондай-ақ экспозицияларды ұйымдастыру мәселелері кіреді. Бұл құжат музей қызметін жүйелі түрде ұйымдастыруға және әртүрлі бағыттағы жұмыстарды біріктіруге мүмкіндік береді.
- Сонымен қатар ғылыми тұжырымдама музейдің қоғамдағы орнын анықтап, оның ғылыми және мәдени рөлін күшейтеді.

МУЗЕЙ ҚОРЛАРЫНА МЫНАЛАР ЖАТАДЫ:
АРХЕОЛОГИЯЛЫҚ ЗАТТАР – КӨНЕ БҰЙЫМДАР, ҚЫШ ЫДЫСТАР, ЕҢБЕК ҚҰРАЛДАРЫ.
ТАРИХИ ҚҰЖАТТАР – ХАТТАР, ҚОЛЖАЗБАЛАР, ЕСКІ КІТАПТАР.
ӨНЕР ТУЫНДЫЛАРЫ – СУРЕТТЕР, МҮСІНДЕР, ҰЛТТЫҚ ҚОЛӨНЕР БҰЙЫМДАРЫ.
ЭТНОГРАФИЯЛЫҚ ЗАТТАР – ҰЛТТЫҚ КИІМДЕР, ӘШЕКЕЙЛЕР, ТҰРМЫСТЫҚ БҰЙЫМДАР.
ФОТОСУРЕТТЕР – ТАРИХИ ОҚИҒАЛАР МЕН БЕЛГІЛІ ТҰЛҒАЛАРДЫҢ СУРЕТТЕРІ.

Музей қорларын зерттеу

Музей қорларын зерттеу – музейде сақталған тарихи, мәдени және рухани құндылықтарды жинау, сақтау, зерттеу және таныстыру жұмысы.

ЗЕРТТЕУДІҢ НЕГІЗГІ МАҚСАТЫ:
ТАРИХИ ЖӘДІГЕРЛЕРДІҢ ШЫҒУ ТЕГІН АНЫҚТАУ.
ОЛАРДЫҢ ЖАСАЛҒАН УАҚЫТЫН ЗЕРТТЕУ.
МӘДЕНИ МАҢЫЗЫН ТҮСІНДІРУ.
ҰЛТТЫҚ МҰРАНЫ КЕЛЕШЕК ҰРПАҚҚА ЖЕТКІЗУ.

Экспозициялар мен көрмелерді ұйымдастыру

Экспозициялар мен көрмелерді ұйымдастыру – музейдегі тарихи, мәдени және өнер туындыларын халыққа таныстыру жұмысы. Оның негізгі мақсаты – келушілерге тарихи мәлімет беру, мәдени мұраны таныту және қызығушылығын арттыру.

Экспозиция – музейдегі жәдігерлерді белгілі бір тақырып бойынша тұрақты түрде орналастыру.

Көрме – белгілі бір тақырыпқа арналған жәдігерлерді уақытша көрсету.

Ұйымдастыру кезеңдері:

Көрменің тақырыбы мен мақсатын анықтау.
Қажетті жәдігерлерді таңдау.
Экспонаттарды ретімен орналастыру.
Ақпараттық тақтайшалар мен түсіндірмелер дайындау.
Келушілерге ыңғайлы жағдай жасау.

Көрмелердің түрлері:

Тарихи көрмелер.
Өнер көрмелері.
Этнографиялық көрмелер.
Археологиялық көрмелер.
Уақытша және тұрақты көрмелер.

Музейдің ғылыми және қоғамдық маңызы

МУЗЕЙ – ХАЛЫҚТЫҢ ТАРИХЫН, МӘДЕНИЕТІН ЖӘНЕ РУХАНИ МҰРАСЫН САҚТАЙТЫН МАҢЫЗДЫ МЕКЕМЕ. ОНЫҢ ҒЫЛЫМИ ЖӘНЕ ҚОҒАМДЫҚ МАҢЫЗЫ ӨТЕ ЗОР.

1. Ғылыми маңызы:

Тарихи жәдігерлерді зерттеп, олардың шығу тегін анықтайды.
Ғалымдарға ғылыми зерттеулер жүргізуге көмектеседі.
Археологиялық және тарихи мәліметтерді жинақтайды.
Ұлттық тарих пен мәдениетті тереңірек тануға мүмкіндік береді.

2. Қоғамдық маңызы:

Халықтың тарихы мен мәдениетін насихаттайды.
Жастарға тәрбие және білім береді.
Ұлттық құндылықтарды сақтауға көмектеседі.
Адамдардың тарихи санасы мен отансүйгіштігін қалыптастырады.
Туризмнің дамуына үлес қосады.

Қорытынды

Қорытындылай келе, музейдің ғылыми-зерттеу жұмысы тарих пен мәдени мұраны сақтауда маңызды рөл атқарады. Музей қызметкерлері тарихи жәдігерлерді жинап, зерттеп, олардың шығу тегін және маңызын анықтайды. Бұл жұмыстар арқылы халқымыздың тарихы, салт-дәстүрі мен мәдениеті тереңірек танылады.

Музей – тек көне заттарды сақтайтын орын емес, сонымен қатар ғылым мен білімнің орталығы. Сондықтан музей қорларын зерттеп, ұлттық құндылықтарды сақтау және келешек ұрпаққа жеткізу – маңызды міндет.

